

ČIJENA listu : U preplati za čitavu god. K 48 —, za polugodište K 24 —, tromjesečno K 12 —, mješeno K 4 —, u maloprodaji 16 fl. pojedini broj. OGЛАШI primaju se u upravi lista trg Gustoza 1.

HRVATSKI LIST

Izlaže svaki dan u 5 sati ujutro.

U Puli, srijeda 7. kolovoza 1915.

HRVATSKI LIST list
u nakladnoj držari JOS.
KRMPOTIC u Puli trg
Gustoza 1. Uredništvo
Splitska ulica br. 24 —
Odgovorni urednik IVAN
MARKON u Puli. — Ručo-
pisi se ne vraćaju. Cek.
rač. aus. post. Stad. 26.795.

Broj 1104.

Godina IV.

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 6. (D. u.) Službeno se javlja: Ništa nova. — Poglavlju generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 6. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Živilna izvidnička djelatnost, osobito u odsjecima Ancre i Avre i južno od Montdidiera. Na večer mnogostruko pojačana topovska paljba. Würtemberžani zauzeli su jutros ranu sjeverno od Somme prednje engleske linije na obim stranama ceste Bray—Coroy te su dopremili nekih 100 zarobljenika. — Vojna skupina njemačkog prijestolonasljednika: Po uzaludnim djelomičnim nasratjima navallo je neprijatelj jučer sa jačim silama proti odsjeku Vesle na obim stranama Braisne i sjeverno od Joncherya. Iz malih komada sume na sjevernom brijegu rijeke, u kojima se ustalo prolazno, istjerali smo ga opet protunavalom. Nekoliko je stotina zarobljenika ostalo kod toga u našim rukama. U ostalom se je navala skrišila u našoj topovskoj i strojnopošćanoj paljbi, a da nije dobro do Vesle. — Poručnik je Udet polučio svoju 44., poručnik Bolle svoju 28. zračnu pobjedu. — Ludendorff.

Rat.

Na zapadnoj fronti nije prekucerašnji dan donio nikakvih znatnih promjena. Na Sommi su izveli Nijemci uspjelu djelomičnu navalu te zabilježili nekoliko stotina momaka. Između Soissons i Reimsa izvidnici su alijsirci neko vrijeme sa slabijim silama na sjevernom brijegu rijeke, a za tim su napali s jačim silama. Napadaj je bio, kako javlja zadnji njemački izvještaj, suzbijen. I Francuzi javljaju, da su na sjevernom brijegu rijeke našli svuda na njemački otpor, iz čega proizlazi, da će se ovdje razviti stalna fronta i eventualno takodje novi, veći bojevi.

Francuski izvještaj od 5. kolovoza poslije podne: Nema pojedinosti, da se javi s bojne fronte. Lagane francuske bojne sile, što su prešle Veslu, naišle su svuda na njemački otpor.

Francuski izvještaj od 5. kolovoza na večer: Na čitavoj fronti Vesle je ostao položaj nepromjenjen. Na sjevernom brijegu došlo je do mjesnih bojeva između naših laganih bojnih sile i njemačkih siraža. Inače je dan prošao svuda mirno.

Talijanski izvještaj iz Albanije od 3. kolovoza: 2. kolovoza napali su naša konjančka i strelička odijeljenja neprijatelja, koji je bio prekorčio Semeni kod Jagodine te su ga raspršile uz velike po nj gubitke. 151 momak ostao je zarobljen u našim rukama. Jaka izvidnička odijeljenja, koja su se kušala približiti našim položajima sjeverno od Berata, bila su brzo potjerana po našim stražama.

Talijanski izvještaj od 5. kolovoza: Na Doso Alto (južno od Nago) zarobili smo još dva časnika i momčad. Pokušaj neprijateljskih odreda, da napadnu naše položaje na Monte Corno, u dolini Arsa i u dolini Rio-Freddo propadoše u našoj vatri. Nekoliko je zarobljenika ostalo u našim rukama. Na Cornone suzbismo napadaj znatnih neprijateljskih sile. Na donjoj su Pjavi naše baterije vodile lut boj sa neprijateljskim topništvom, koje je zestoko opstreljivalo naše po ožaje.

Pariške novinejavljaju, da se Chalon sur Marne opstreljjava žestoko od 15. srpnja, čime je nastala velika šteta. Fismes je u plamenu.

Izdružati do SVRŠETKA:

Poslanica Lloyd-a George-a.

London, 5. (D. u.) Reuterov ured saopćuje: Povodom četvrtice godišnjice sudjelovanja Engleske u ratu saopćuje Lloyd George sljedeću poslanicu, koja će biti objavljena u Sjedinjenim kraljevinama, u britanskim gospodstvima i u Sjedinjenim državama dne 5. kolovoza na večer.

Poslanica, koju ja odašiljem britskoj državi na četvrtu ratnu godišnjicu, glasi:

"Izdružite! Mi se ne borimo u ovom ratu za samostalne ciljeve. Mi smo u nj stupili, da natrag povratimo slobodu narodima, koji su bili grubom silom napadnuti, oplaćeni. Hoćemo doprinjeti dokaz, da nijedan, bio makar još i tako silan narod, ne može se podati protupravnom duhu mili-

tarijma, a da ga ne zadesi brza, sigurna i kobna osveta slobodnih naroda svijeta. Prestati prije pobjede te stvari bio bi ziočin na budućnosti čovjekanstva. Ja velim: Izdržite, jer naši izgledi ne biju nikad tako sjajni, kao danas. Upravo prije sed mjeseci zabaciše vlastaoci u Njemačkoj namjerice razumno uredjenje, što su saveznici predlagali. Oni konačno odbaciše masku umjerenosti. Razdijeliše Rusiju, zaslužnije Rumunjsku i pokušaše svladati saveznike u posljednjoj razdvojenoj navalni. Hvala neprisiljenoj hrabrosti armiju saveznika bez sumnje je sada, da se taj plan o osvojenju svijeta, za volju čega hvalisava zahtijevanu rat, ne može ikada ostvariti. No bitka nije još dobljena. Moćna se pruska autokracija drži još te silom i varkom naстоje, da predusretne porazu i osigura militarizmu novi život. Mi nećemo pokušati riješiti se užasa rata, ostavljući ih u nasljedstvo našoj djeci. Budući da smo zadaču preuzeли, moramo je i provesti, sve dok ne bude postignuto pravedno i trajno uređenje. Ni na koji drugi način ne možemo sa sljubnošću oslobođiti svijet od rata.

Izdružite!"

Govor ugarskog ministra za prehranu.

Budimpešta, 6. (D. u.) U ugarskoj je začinjeno učilištu ministar za prehranu princ Wladimirischgrätz odgovorio na interpelaciju grofa Tisze, tlocući se prehrambenih pitanja. Najprije je izvjestio o tužbama austrijske vlade, da je Ugarska pomogla Austriju samo u veoma ogorčenom opsegu te kazao za tim, da to ne odgovara u toliko istini, u koliko je Ugarska opskrbljivala sama čitavu vojsku. Istina je međutim, da smo pomogli austrijsko pučanstvo u prošloj godini samo u neznatnoj mjeri, a to radi toga, što je Ugarska imala prošle godine slabu žetvu te raspolagala samo s neznatnim suvišćima. (?) U mirno smo naime doba želi 130 milijuna metarskih centara, dok smo u zadnjoj godini rata želi 60 do 90 milijuna metarskih centara. (Iz ovih riječi ministra može se razabrati, kako ni sama ugarska vlada i njezin minister za prehranu ne znaju, kolika je zadnje godine u Ugarskoj bila žetva. (Navedene brojke variraju za 30 milijuna metarskih centara, što nije malenkost i što najbolje dokazuje, kakve prilike vladaju tamo u prehrambenom pogledu. Op. ured.) Unatoč tome moram konstatovati, da je monarhija mogla izdržati u tom ratu samo uslijed poštovnosti ugarske prehrambene politike. Tečajem rata stavili smo Austriji na raspolaganje nekih 7 milijuna metarskih centara. (Od preko 400 milijuna metarskih centara, koje je Ugarska žela tečajem ovog rata, stavila je Austriji cijeli 7 (sedam) milijuna kvinta na raspolaganje i to za skupnovac i putem zamjene za drugu robu. Da to nije upravo madžarska poštovnost! Op. ured.) Ja sam se pobrinuo sada za to, da će se u budućem pomoći Austriji samo na taj način, da ova u zamjeni dobavlja surovine i industrijalne proizvode. U koljine žitu, koje dolaze kod loga u obir, uračunali smo takodje onaj kvantum, koj dobavljamo za austrijski dio armije. Što se tiče krivljenja grofa Tisze, da ministar za prehranu u svom zadnjem govoru nije podao vjerne slike opskrbe zemlje, ističe ministar, da su stajali uredu, kad je preuzeo njegovo vodstvo, na raspolaganje 2 milijuna metarskih centara, čime se mogla osigurati opskrba zemlje do 15. ožujka. Ministar je radi toga bio prisiljen, da naredi reviziciju, kako bi se omogućilo daljnje opskrbljivanje zemlje. Ova je mjeru proizvredila, da se dobilo žito, koje je bilo potrebno za 3 mjeseca gospodarske godine. Na pritužbu grofa Tisze, da se opskrba gradskog pučanstva provela na štetu ladanjskog pučanstva, odgovorio je ministar za prehranu, da je količina brašna, koja se prepustila ladanjskom pučanstvu za prehranu, bila godine 1917./18. veća nego u odgovarajućim mjesecima prošle godine. Ali mora ipak istaknuti, da valja svratiti osobitu pažnju na prehranu gradskog pučanstva, pošto ovo uvjetuje obezbijedjenje ratne industrije. Država je za budućnost prisiljena, da zaplijeni sav živež prve vrste i da ga podijeli u jednakoj mjeri među sve gradjane bez razlike staleža. To je temelj njegove prehrambene politike. Kao prvu i najglavniju zadatu smatra i za budućnost opskrbe fronte. Na fronti ne smije nitko da trpi od nestaćice, a mi smo dužni trpjeti glad, samo da opskrbimo frontu. O tome međutim, uz dane okolnosti, nema ni govora. Ovo tlo, koje nam čuva junaštvo naših vojnika, proizvadja i uz najlepši volinije prilike toliko, da je svakom osiguran svakidašnji kruh, bude li samo štedljivo i pravedno podijeljen. Moram, međutim, izreći, da sada, u petoj godini rata, ne smije nitko da traži od javne prehrane nešto, što mu se jedino može dati na račun drugih. Radi toga preporučam

svim gradjanima zemlje štedljivost i pravu podiobu i ova je moja opomena u prvom redu upravljena na dobrostoće pučanstvo i na one, koji su si ratom stekli bogastva. Neka se ovi iskažu vrijednima velikog doba i neka ne služe svojim bogastvom, da vede na trošak neimučnih staleža raskošni život. Po mojem mišljenju se ne smiju pootkriti tečajem rata socijalne i imovinske razlike između pojedinih staleža. To bi kod neimučnih razreda izazvalo svakako ogorčenje. Ministar je zaključio svoj govor: Moramo si biti na jasnom o tome, da odluka rata u petoj godini ne zavisi toliko o vojničkim poduzećima, kao što o gospodarskoj organizaciji. Zadnji grizljaj kruha, s kojim ćemo raspolažati, donijet će odluku. Štedljivošć moramo dokazati, da smo u zaledju vrijedni onog junaštva i one požrtvovnosti, koju dokazivaju naši vojnici na frontama. — (Sveopće odobravanje.)

* Za prehranu Istre. Hrvatski je sabor jednoglasno prihvatio predlog, da Hrvatska dodje u pomoć Dalmaciji u pogledu prehrane. U vezi s time započela se akcija, da se ovaj zaključak protegne i na stradajuću Istru. U ovom je pravcu poduzeo "Odbor za prehranu" nužne korake. Na čelu ovog odbora stoji načelnik Pazina dr. Šime Kurelić, prvi podpredsjednik je dr. Červar, dočim je drugi podpredsjednik odbora Talijan. Izbor ovog odbora obavljen je sprovezeno na sastanku načelnika u Kozini.

* Stara će struna biti knuti. Raspravljavajući o nemogućnosti daljnog opstanka neprirodnog dualističkog sistema završava mariborska "Straža": "No što je briga sadašnje zastupnike njemačkoga naroda, propada li Austrija, samo da se oni još nešto suzdrže na kormilu. Oni si ipak misle: Dok ide, ide. A dugo više ne će ići, o tome smo uvjereni. Slom je neizbjegljiv, i tada će doći dan spoznaje i kajanja, no blće prekasno".

* Nijemci su stvorili Austrije — samo da je Nijemci ne upropaste. Mariborska "Straža" piše: "Vaterland" bijaše časopis, koji je još kao bijela vranja medju njemačkim listovima pisao dosta pravilno. U broju od 7. siječnja 1905. mogao se čitati istinite riječi nekog, koji si je sebi dao taj naslov: "Nijemac, koji ljubi Austriju i sve njene narode". Zatim veli: "Da bi Nijemci bili oni koji su Austriju stvorili, o tome uistinu ne zna povijest kazati ništa. Samo da ne bismo još doživjeli, da bude povijesnica javljala: "Nijemci su Austriju upropastili".

"Straža" na to veli: "To je bio pošten Nijemac i pravi Austrijanac, žalibče je takvih skoro posvem nestalo, i za to je takodje "Vaterland" prestala izlaziti. Boji li se on, koji pozna povijest, već god. 1905., da će Nijemci upropasti Austriju, što bi teckar rekao sada, živi li jošte, kad za ministra-predsjednika, dakle za prvog državnika u zemlji ne nalaze više Nijemca, koji bi ljubio sve narode, dakle Austriju. Ko ne ljubi sviju naroda u Austriji, ne ljubi Austrije, te radi hotimice ili nehotice za njezinu propast. Ministar će to prije raditi hotimice, nego li nehotice. Ko se izrazi za njemačku Austriju, taj te će s tim riječima samo kaže, da Austrije ne priznaje.

* Njemački aneksionisti. "Videňsky Denník" donosi iz Mnihova: Aneksionistička stranka "Savez caru vjernih" rekrutira nove uplivne članove, šireći ljetake i brošure o bivšem kancelaru Bethmann-Hollwegu, koga nazivaju "djetskim mozgom". O knezu Lichnowskom, koga opisuje kao čovjeka duševno manje vrijednog, veli da je napuhnut žaba. Državnom saboru veli da se brine za stvari u interesu neprijatelju.

* Demokratizacija Njemačke. Praški listovi javljaju, da se glasine o mogućnosti da postane Scheidemann ministrom imaju razumjeli tako, da se pod pritiskom vojničkih dogadjaja pozove opet Kühlmannu u ured, koji bi zajedno sa Scheidemannom nastupio u imenu demokratske Njemačke i poduzeo novi torak za mir.

* Naslijednik generalfeldmaršala von Eichhorna. Dopisni ured javlja iz Kijeva od 5. kolovoza: Naslijednik generalfeldmaršala von Eichhorna, general-oberst grof Kirchbach, stigao je jučer u Kijev te je preuzeo poslove.

* Dobrota, koju imamo od Ugarske. Pedeset već godina postoji takozvani dualizam, t. j. razdjeljenje monarhije u dva dijela, t. j. u austrijski i ugarski dio, i pedeset već godina bori se naš narod proti tim odnošnjima. Sav je taj boj bio dosad bezuspješan, jer su ti odnošnji odgovarali željama gospodajućih naroda Nijemaca i Madžara. Sve to vrijeme što postoji dualizam, trpjela je austrijska državna polovica u korist ugarske državne polovice. Dok bi imala bila u razinjeru s brojem pu-

čanstva doprinositi Ugarska k zajedničkim državnim troškovima 40 a Austrija 60 posto, plaćala je Ugarska 30 a Austrija 70 posto. Tekar povodom zadnje nagodbe god. 1907., Ugarska je milostivo dozvolila, da se njen doprinos povisi sa 30 na 31·5 posto. O odnošajima izmedju Austrije i Ugarske govori jasno ovo: Nama manjka živeža, Ugarska ima svega dosti. Bilo bi dakle naravno, da bi i cijene živeža bile u Ugarskoj niže nego li u nas, No ugarska vlada uvijek je dizala najviše cijene, koje su bile više nego austrijske. Osim toga zatvorila je sve granice za izvoz, tako, da je danas u tom pogledu izmedju Austrije i Ugarske gore, nego li izmedju dviju tudihi neprijateljskih država. No mi smo i u drugom pogledu postali pravi sužnjevi Ugarske. Ugarska nas iskoristiće i odire nas na sve strane i na svaki način i mi moramo osiromašiti u korist Madžara. A sve to imademo zahvaliti samo nesretnome dualizmu, za koji je upravo ovaj rat pokazao, da je dalje nemoguć. (Po „Straži“.)

* Proljeće u godini 1919.: „Neue Freie Presse“ javlja iz Ženeve: Tajnik je Abrani proglašio u odgovoru na oštru kritiku Renauldesovu proti Clemenceauovoju unutrašnjoj i izvanjskoj politici: Svaka je kritika danas prije vremena. Proljeće u godini 1919. za sve je države sporazuma rok odlučnog preokreta. Za taj rok moramo imati mi, Francuzi, sve sile pripravljene.

* Još ove godine? Milanski listovijavljaju, kako saznaju češki listovi iz Curiha, 2. kolovoza, da je talijanski ministar-predsjednik proglašio u razgovoru sa zastupnicima, da će vlade četvornog sporazuma uložiti sve, da još ove godine prisile odluku u svjetskom ratu.

* Do konačne pobjede. Južnoafrikanski prvi ministar Botha kazao je u nekoj spomenici, upravljenoj na gradjansko pučanstvo južnoafričke unije: *Mi imademo jasan dokaz za to, da bi mir bez pobjede bio koban i da bi doveo samo do toga, da se pripravi još užasniji rat.*

* Scheidemannov poraz kod njegovih pristaša.
Po „Matinu“ pretrpio je Scheidemann nedavno
poraz. U velikoj javnoj skupštini u Esenu izžviž-
dali su ga njegovi vlastiti pristaše. U Solingenu
spriječili su pače da govori. Predbacivalo mu se,
da je odobrio novih 15 milijarda za vodjenje rata.
Vrijedno je pažnje, dodaje „Matin“, da se ovaj
protestni pokret protiv Scheidemannovog imperija-
ističkog držanja očituje prvi put za vrijeme ne-
uspjeha njemačke ofenzive.

* Rat na moru. Wolffov ured javlja od 5. kolovoza: U području oko Engleske je bilo istočno od kanala potopljeno, dijelomično iz zaštićenih povorka, 18.000 bruto registarskih tona neprijateljskog trgovачkog ladjevnog prostora.

Iz bivšeg ruskog carstva.

Moskovska štampa javlja: 15.000 osoba, koje su se dale na bljeg uslijed napredovanja četa sporazuma uzduž murmanske željeznice, bilo je evakuirano u gubernije Saratov i Voroneš. Polag zapovijedi murskog sovjeta obustavljen je primitak otpremanje brzjavka u inozemstvo. Jakost Srba na Murmanu iznosi 3000 inomaka. Vijeće pučkih komesara odobrilo je 300 milijuna rubalja za boj protiv Čeho-Slovaka i protiv četa sporazuma na Murmanu. Ruski državljanin, koji mijenjaju državljanstvo, moraju odmah zapustiti Rusiju. — Radi predaje Simbirska odredio je Trčki istragu. U Vologdi je bila otkrivena proturevolucionarna urota. 40 je časnika bilo uapšeno. — U Moskvi se sve više širi kolera. — U Kopenhagen su stigle brzjavne vijesti, prema kojima je Orenburg pao u ruke Čeho-Slovaka.

O intervenciji alkjiraca u Sibiriji piše „N. Zürcher Zeitung“: Razrovana je Rusija danas pljen anarchije, što si nitko ne može predočiti... Uz ove okolnosti zadobiva intervencija saveznika u Sibiriji već zamašaj. Prvodobno bila je samo Francuska, koja je odobravala intervenciju Japana u Sibiriji. Japan bijaše, čini se, na to sklon, ali u Washingtonu ne bijahu sporazumi. Vlada Udruženih se država bojala, da se Japan hoće usidriti u istočnoazijskom kontinentu. Iza dugih pregovaranja, što su većim dijelom ostala tajna, složili su se: Japan, Udružene države, Francuska i Engleska odaslat će odijeljenja, koja će donijet Čeho-Slovacima pomoć. Čeho-Slovaci, koji su se borili protiv središnjih vlasti, odlučili su se poslije brest-litovskog mira zaputit se preko Sibiriјe u Vladivostok i se ukrcati za zapadnu frontu, gdje su namjeravali stupiti opet u boj protiv Nijemaca. Njemačka je uložila prosvjed kod boljševičke vlasti a ova je dala zapovijed Čeho-Slovacima, da smjesta obustave marš u Vladivostok. Kako su se potonji protivili toj zapovijedi te uiskratili pokornost, došlo je do bojeva, tečajem kojih su se Čeho-Slovaci, što su u Sibiru bili raštrkani u pojedinim skupinama, dočepali vlasti u

više gradova uzduž prekosibirske željeznice. Od Samare u istočnoj Rusiji sve do Irkutska na Bajkal-skom jezeru nalazi se važna ova pruga u njihovom posjedu. U Bajkalskoj i u predjelu Amura vladaju tom željeznicom, kako izgleda, isključivo maksimaliste pomoću njemačkih i austro-ugarskih ratnih zarobljenika, dok imadu Čeho-Slovaci u obalnom području, gdje su se Japanci već od dulje vremena iskricali, opet posvemlašnju premoć. Radi se dakle za sporazum o tom, da okupiraju željeznicu od Vladivostoka do Irkutska, da uspostave vezu između pojedinih odjela Čeho-Slovaka i da ove opskrbe municijom i svim potrebitim. Time bi čitava Sibirija pala pod vlast antante, i to, kako se ova nada, bez velikih vojničkih poteškoća, pošto su ratni uspjesi Čeho-Slovaka dokazali, kako su boljševici tamo bezmoćni. Provede li se intervencija u tom smjeru, otvorit će se posve nove perspektive. Najprije će prirodna bogatstva Sibiriјe doći pod nadzorstvo sporazuma. Gospodarsko-vojnička ekspanzija središnjih vlasti tečajem rata, koji će po svoj prilici trajati još nekoliko godina, naišla bi time na organizovani otpor, a put preko Kaukaza i Perziju i u Afganistan postao bi time sprijan, a o tim više, što se južno od Samare nalazi general Aleksejev, s kojim bi alijirci mogli stupiti u dodir. Jasno je, da se ne može ništa proreći i operacije će u uslijed golemih razdalja razyiti sporo i ispreki-an. Ali svakako nudja ovo poduzeće, koje je prije spjeha Čeho-Slovaka izgledalo fantastički, antanti ovili povoljnih izgleda. Da li će koristiti ili štetili Rusiji, pitanje je, na koje moraju odgovoriti ruski ministri. Pogibelj, koja je prijetila sa japanske strane, manjila se, čini se, ugovorom između saveznika. Balfour je izjavio već 14. ožujka u donjoj kući, a će Japanci, dodje li do intervencije u Rusiji, „biti učesnici Rusije protiv Njemačke; njihova će svrha biti spas Rusije od Njemstva i ne iskorisćenje Rusije“. Istog je mjeseca izjavio barun Motono u oklju, da „Japan neće nikad spram Rusije slijediti vajalačku politiku, kakvu provadja Njemačka u Rusiji“.

„Lyon Républicain“ javlja: „Socijalni revolucionari, koji su ubili njemačkog poslanika u Moskvi, bacili su boljševičku vladu u Jenisejsku, u centralnoj Sibiriji. — Agence Havas javlja od 4. kolovoza iz Tokija: Prvi kontingent vojske, sastojeći se od 1 divizije, ukrcao se za Vladivostok, gdje redstoji neposredno njegov dolazak. — Službena Izvjestilja“ javljaju: Otok je Mudju paq poslije brane. Jedna je baterija bila razorena paljbom engleskih krstarica. Sovjetske su se čete povukle u Arhangelsk. — Polag vijesti „Nationaltidende“ Helsingforsa, bježe Rusi gomilama preko finske granice.

O zadnjim satovima ruskog cara objavlja
uska Štampa izvještaj, iz kojeg proizlazi, da je iz-
vršenju osude išao u susret mirno i hladnokrvno.
Neposredno prije njegovog strjeljanja, uzviknuo je:
"Stedite moju suprugu i moju nevinu, nesretnu
ćecu. Neka moja krv očuva Rusiju od propasti".
U moskovskim političkim se krugovima tvrdi, da se
carica nalazi u sigurnosti, na jednom mjestu, koje
u joj oblasti naznačile. Vlada namjerava međutim,
staviti caricu pod revolucionarul sud radi njezinih
dnošaja k Rasputinu.

Domače vijesti.

Odlikanje bez posljedica? Donijeli smo već
nije nekoliko dana vijest, da je pokrajinski zastup-
nik i član tršćanskog gradskog vijeća gospodin
Just Pertot bio odlikovan sa zlatnim zaslužnim
crstom na vrpcu kolajne za hrabrost. „Edinost“
primjećuje taj odlikovanju: Znatiželjni smo, da li
je ovo odlikovanje sada prekriti onaj klevetnički
„p. u.“ ili „p. v.“, kojim su tečajem cijelog rata
zrognjali ovu poštenu dušu radi zaista užasnog
lijeha, te je tečajem balkanskog rata slijedio po-
vodu čovjekoljublja i kao liječnik radio nekoliko
danića u nekoj bolnici u Crnoj gori, koja je bila
bez liječnika. Gosp. dr. Pertot je već od početka
ta liječnik u vojničkoj službi bez vojničkog čina.
o novog slučaja, kako su vodeći krugovi upravo
rverzni u bijedjenju ljudi, jedino zbog toga, što
Slaveni

Bombe s fitiljem za usporivanje eksplozije.
Onevna zapovijed lučkog admirala saopćuje: Po-
g neke vijesti eksplodiraju nekoje engleske bombe
atkada 30 sati, izakako su bile baćene. Radi togā
kod nekojih bomba; što nijesu eksplodirale, po-
ebna najveća opreznost. Upozoravamo na ovu
njenicu naše pučanstvo.

Krnica za siromašnu djecu. Prigodom Narodnog blagdana sakupilo se u Krnici za siromašnu djecu K 166.50. U ovom iznosu uračunana je i vota od K 30.—, koju je darovao opć. delegat iz Manjidvorci. Novac poslalo se na „Prvu hrvatsku štedionicu“ u Zagreb, a iskaz darovatelja „Družbi“ u Opatiju.

Rovinjsko selo za stradajuću dječju. U Rovinjskom selu sabrao je tamošnji učitelj medju seljacima K 204.28 para za našu stradajuću dječju. Dajovaše: po K 20.—: Petar Brajnović, trgovac i Ivan Karlačvaris, učitelj; po K 10.—: Zović Bože pok. Jure i

Ivančić Ivan, željeznički stražar; po K 6.—: Popović Martin pok. Grge; po K 5.—: Don Antonio Lazzarić, Iskra Ivana žena Franjeva; po K 4.—: Zović Fuma žena Ivanova, Šturman Marija ud. pok. Mate Krožila Vjekoslav pok. Jakova, Pokrajac Agata žena Matina, Jakovčić Blaž od Jure, Udovičić Jure pok. Jadre, Udovičić Fuma žena Matova, Pavelić Kata žena Šimova; po K 3.—: Dobrović Ante pok. Jurja Zović Ivan pok. Ivana, Brajnović Ivan pok. Ante Zović Mate „Tupa“; po K 2.—: Gržina Emiliija Ugrin Anka žena Matova, Zović Ivana žena Ivanova Iskra Ivan, „Perit“, Perković Marija kći Antunova Vidulin Martin pok. Šime, Dajčić Ivan, Barbaro Ante sin od Šime, Dobrović Šime pok. Šime, Fornažan Kata op. ud. Petrova, Pokrajac Foška žena Šimova, Jurkotavić Marija žena Ivanova, Pokrajac Ivan pok. Šime, Pokrajac Jurje „Matulin“, Cescutti Ivan pok. Ivana, Mišeta Ante pok. Nedjeljka, Pokrajac Fuma ud. Jurjeva, Iskra Jure pok. Ante, Brajnović Anka ud. Ivanova, Šugar Šimo pok. Ivana, Brajnović Ivana ud. Šimova, Udovičić Šime, Udovičić Ivan pok. Šime, Brajnović Kata kći Petrova, Pokrajac Fuma žena Ivanova, Barbaro Ivan; po K 1.60: Brajnović Jela, Šima Ivanova, Zović Ivan pok. Šima; po K 1.08: Bazić Fuma žena Jurjeva; po K 1.—: Ugrin Ivan pok. Marka, Ružić Ante pok. Šime, Brajnović Luca žena Jurjeva, Iskra Jure „Župan“, Iskra Ante pok. Ivo, Brajnović Tonka, Jurkota Kata žena Ernestova, Ugrin Fuma „Todoro“, Zović Fuma, krčmarica Cupić Mara dova Antunova, Šimetić Šime pok. Šime, Sošić Ivana d. Ivanova, Radovan Andjelija, Radovan Ante, Iskra Šela žena Jurjeva, Revelante Ante pok. Vinka, Ban Šeca, Pokrajac Regina ud. Šimova, Krcan Šime pok. Martina, Karlavaris Marija, Ugnin Mara ud. Ivanova, Pokrajac Kata ud. Ivanova, Debeljuh Martin pok. Ante, Pokrajac Marina žena Ivanova; po 80 para: Pokrajac Ivan pok. Šime; po 60 para: Radovan late sin Ante, Košara Josip pok. Ivo. — Čist dobitak na tomboli iznaša K 30.—, za razglednice se kupilo K 50.—. Ukupno K 284,28. Novac je iz ovinijskog sela bio otpremljen na određeno mjesto. Izbirač nam javlja, da bi se još više bilo sakupilo, mnogi su sve, što su imali potrošili za živež, koji ispod ruke kupovali i drago plaćali u Lupoglavi, uzinu i drugdje. Narod je davao od srca, a ko nije mogao, što da dade, sramio se, ma da on mnogi nije bio kriv za svoju bijedu.

Prinosi za našu slročad. Preko uprave našeg ista položeni su slijedeći doprinosi: Ostatak u parama kod plaće izručenog mornarskog pomlatka (Schiffsjungen) ratne mornarice K 126-78. — Za- Inji iskaz K 4577-33; ukupno K 4704-11.

Spaljivanje naših listova na bojnim poštama.
Kako nam javlja pretplatnik sa vojišta, ne prima već 14 dana našeg lista. Sve naše listove da spaljuju na bojnim poštama. Budući da mi ne znamo o tome ništa, i da nam nije bilojavljeno, da bi naš list bio zabranjen, smatramo to kao svojevoljno postupanje dotičnih bojnih pošta. Svaka sila za vremena...

Gоворимо нашом језиком. SHS. omladina objelodanjuje proglaš, u kojem upozoruje na štetni tudijski utjecaj, koji prjeti narodnom duhu. Mnogi i sami pomažu tudijskoj najezdi, što naš govor zamjenjuju tudijskim. Velika je to rana narodnog života; koja vrijedja naš narod i narušava uzdanje u budućnost, dok jača i smjeli tudijsice. Sv i svuda u javnosti treba da zborimo jedino lijepim našim narodnim govorom, a da prezremo sve gradjanstvo, hrvatskog glavnog grada, koje toga ne činu. **Gradjani!** Omladina Vas poziva, moli i zaklinje Vas, Vas sve, stare i mlade, muške i ženske, neprezirite svog jezika, narod i sebe, otresite se zabluda, da je tudije ljepše i bolje, i ne gajite, ne širite tudijsih jezika, dok ne izvršite dužnost prema svom jeziku, svom narodu, svojoj budućnosti. — Ovaj proglaš imao je svoju vrijednost također za naš grad, gdje se žalibiože naš narod služi tudijsom govorom, a tim škodi sebi i svojima, moralno i materijalno.

Dnevné vijesti

Rasprava protiv urednika „Primorskih Novina“ pred riječkim tribunalom. „Primorske Novine“ pišu: Pred riječkim je tribunalom u srijedu o držana rasprava protiv našeg urednika radi „bunjenja“ počinjena nekim člancima, objelodanjenima: prije više mjeseci u „Primorskim Novinama“, a radi kojih je članaka list bio na Rijeci zaplijenjen. Naš urednik nije k raspravi pristupio, niti se dao zastupati, jer bi tako priznao kompetenciju sudišta, koje nije za nj nadležno. Jer su posijednjih dana bile „Primorske Novine“ opet u dva maha plijenjene na Rijeci, to će po svoj prilici slijediti opet nova optužba. Rezultat ćemo jučerašnje rasprave priopćiti, sim za nj saznamo iz riječkih listova.

Obrok kruha za vojsku u zaledju biće povišen. Bečki „Acht Uhrblatt“ javlja iz Budimpešte: „Az Est“ saopćuje iz Beča, da će vojnici, koji se nalaze u zaledju dobiti povišicu krušnog obroka. Obrok bit će, vele, povišen sa 250 na 300 grama.

Znak? Javlja se iz Halle, da je Bismarcku na tamošnjem velikom spomeniku ispala ruka s mačem! Pala je na ulicu, no na sreću nije nikoga